

[Mette Madsen]

evner at vælge og at styre sin egen tilværelse og sin egen fritid.

Går man ned i enkelthederne i ministerens betragtninger, er der mange ting, der trænger til at blive drejet lidt i lyset. Ministeren taler om den øgede fritid, men det er sandelig ikke alle, der har fået øget fritid. Hvad f. eks. med bønderne? Og hvad med alle de kvinder, der har både ude- og hjemmejob? Ministeren taler også om opsplitningen af familierne. Forældrene har hver sin arbejdsplads, børnene er i forskellige institutioner, og de gamle er sendt på plejehjem, siger ministeren. I parentes bemærket er det nu kun ca. 4 pct. af folk over 65, der er på plejehjem. Men tilbage til ministerens familie billede. Er det ikke det ønskebillede, som socialdemokratisk politik har arbejdet for gennem de sidste 50 år? Men resultatet finder ministeren altså ikke lykkeligt, og nu skal der bødes på det ved, at familien skal samles om kulturelle tilbud. Nu skal fritiden så sandelig styres.

Der forsvæver vist ministeren noget i retning af det gamle familie billede, hvor familien sad om spisebordet og hængelampen. Dette billede husker mange af os fra vor barndom som noget godt og trygt, og det var godt og trygt på mange måder, men var der f. eks. nogen, der spurgte moder, om hun ikke hellere bare en gang imellem ville have været til engelsk eller politisk møde? Og var det altid lykken for de ældre at indordne sig i den unge generations mønster? Men nu vil ministeren altså bestemme, at både moder og fader og de unge, alle, skal lave det samme på samme tid – undtagen altså at se TV sammen, for firsernes familie samlet om et TV er for ministeren et skræmmebillede.

Jeg er da enig med ministeren i, at vi må friste med gode fritidstilbud til dem, der altid passivt tager imod alt, hvad der sendes. Men fjernsynet er en faktor, vi ikke kommer udenom, og der er mange lødige og gode udsendelser i fjernsynet. At se TV kan også være udtryk for et valg. Det, der er vigtigt, er, at fjernsynet ikke bare bruges som babysitter, men at familien ser programmerne sammen som oplæg til en god snak. Især efter urovækkende eller provokerende udsendelser, som der jo også er nogle af, er der brug for en jordnær efterkritik i familiekredsen. Der er plusser og minusser i TV-alderen, men det var der også omkring hængelampen.

Venstre ønsker også, at familien samles om et godt dagligliv og gode fritidsoplevelser, men jeg tror ikke, man bliver en god person i fællesskabet, hvis man ikke også får lov til at udvikle sig. Fælles oplevelser kan være inspirerende, frugtbar og varme, dem kan ingen af os undvære, man vi kan heller ikke undvære egenoplevelserne.

På side 4 siger ministeren, at fornyelsen i vor kulturopfattelse og vore leveformer bestandig er kommet fra, hvad man kan kalde kulturens vedvarende energikilder: kunsten og de folkelige bevægelser. Men er det ikke meget snævert? Hvad med videnskab og forskning? Hvad med religion? Hvad med de store enere som f. eks. Grundtvig og Kold? Hvad med opfindelserne? Ministeren taler jo meget om teknologien, men ser kun de negative sider ved den, ikke de lettelser, den også har givet på mange områder, hvor sliddet før kunne være umenneskeligt.

Så siger ministeren også – og det er jeg meget enig i – at god kunst kan få os til at se ting, vi ellers ikke ville se, og ministeren fortsætter: en roman, en film, et maleri eller et teaterstykke kan føre til et skred i den politiske bevidsthed. Her hører enigheden så op igen, for det er jo ikke kun politisk, kunsten kan sætte os i skred, det kan da også være i forholdet til andre mennesker, til familien, til vort arbejde, til os selv og til Gud. Det er ødelæggende for begrebet kunst bestandig at køre frem med, at kunst udelukkende skal have politisk sigte og formål, og deri ligger jo også ønsket om den styring af den enkelte, som venstre vender sig så stærkt imod.

Så taler ministeren om bondebevægelsen. Det er der nu aldrig noget der har heddet, men der forsvæver jo nok ministeren noget om det, der var: en samling af andelsbevægelsen, højskole- og friskoletanken, skytte- og gymnastikforeningerne, brugsforeningerne, det folkeoplysende arbejde i forsamlingshusene og også kvindefrigørelsen. Disse bevægelser lever videre i vor tid, side om side, og måske mange af dem forud for de tre ting, som ministeren nævner som de eneste betydende i vort århundrede.

Ministeren taler så om vor identitet som danske, nordiske og i verdenssamfundet, men overser totalt den europæiske identitet, overser det store kulturelle arbejde, der siden anden verdenskrig er gjort i Europarådet. Jeg kan bare fra de allerseneste år nævne ting